

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра суспільних дисциплін

07-03-408М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять та самостійної роботи
з навчальної дисципліни

**«Новітня історія країн Європи, Америки,
Азії та Африки»**

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня за освітньо-професійною програмою «Середня освіта
(Історія)» спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія)
денної і заочної форм навчання [Електронне видання]

Рекомендовано науково-
методичною радою
ННІЕМ
Протокол № 3 від 27.09.2023 р.

Рівне – 2023

Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Новітня історія країн Європи, Америки, Азії та Африки» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Історія)» спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія) денної і заочної форм навчання [Електронне видання] / Олексін Ю. П., Плюта Н. В.– Рівне : НУВГП, 2023. – 35 с.

Укладачі: Олексін Ю. П., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін; Плюта Н. В., кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Олексін Ю. П., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін.

Керівник групи забезпечення спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія)»
Прищеп О. П.

© Ю.П. Олексін,
Н. В. Плюта, 2023
© НУВГП, 2023

ЗМІСТ

1. Передмова
2. Методичні поради для роботи над дисципліною
3. Теми семінарських занять
4. Плани семінарських занять
5. Теми самостійного вивчення
6. Завдання до самостійної роботи
7. Питання до підсумкового контролю
8. Рекомендована література
9. Інформаційні ресурси

1. Передмова

Вивчення навчальної дисципліни «Новітня історія країн країн Європи, Америки, Азії та Африки» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього ступеня, спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія)» дозволить студентам з'ясувати труднощі обраної професії і отримати чітке уявлення про знання, якими необхідно оволодіти, а саме:

- окреслити межі новітнього часу в країнах Європи, Америки, Азії та Африки;
- проаналізувати головні події новітньої історії та визначити їх наслідки для розвитку зазначених держав;
- визначити головні тенденції розвитку держав в новітній час, відобразити діалектику загального та особливого, універсального та одиничного;
- пояснити суть новітніх часів, визначити нові риси світогляду людини та суспільства;
- охарактеризувати суспільно-політичні ідеї новітнього часу як ідеологічний простір індустріального та постіндустріального суспільства;
- визначити роль науково-технічного прогресу та модернізації в житті суспільства та окремої людини новітнього часу;
- забезпечити широку історичну підготовку студентів та їх загальноосвітню ерудицію, високий рівень і вміння аналітично мислити при оцінці різних процесів суспільного життя.

Метою викладання дисципліни є: комплексне вивчення політичних, соціально-економічних та духовних процесів, які визначили характер розвитку євроатлантичного суспільства в ХХ – на поч. ХХІ ст., а також визначення специфіки розвитку окремих країн.

2. Методичні поради для роботи над дисципліною

Зміст дисципліни реалізується опануванням трьох блоків: теоретичного, практичного та блоку самостійної роботи.

Напрямами самостійної роботи з вивчення курсу є: вивчення окремих тем та питань, підготовка до семінарських занять.

Для розуміння студентами змісту курсу, системи семінарських занять та самостійного вивчення, вимог до виконання самостійного вивчення, форми підсумкового контролю вказівки містять програму навчальної дисципліни, теми і плани семінарських занять, питання до підсумкового контролю, рекомендовану (базову, допоміжну) літературу, інформаційні ресурси.

Для успішної підготовки до семінарського заняття розділ «Плани семінарських занять» містить тему, план, завдання для підготовки до семінарського заняття та літературу.

3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Денна форма	Заочна форма
1.	Тема: Суспільно-політичні рухи міжвоєнного періоду.	2	2
2.	Тема: Іспанія в 1918-1939 рр.	2	
3.	Тема: Міжнародні договори 1921–1929 рр. Версальська система.	2	
4.	Тема: Виклики міжвоєнного часу.	2	

5.	Тема: Польща й Чехословаччина в міжвоєнний період.	2	2
6,7	Тема: Тропічна та Південна Африка в міжвоєнний період.	4	
8.	Тема: Угорщина, Румунія, Болгарія та Югославія в міжвоєнний період.	2	2
9, 10.	Тема: Друга світова війна (1939–1945рр.).	4	2
11.	Тема: Процеси демократизації в повоєнному світі.	2	2
12.	Тема: Становлення постіндустріального (інформаційного) суспільства.	2	
13.	Тема: Інтеграційні процеси.	2	2
14.	Тема: Корея у новітній час.	2	
15.	Тема: Держави Азії: вибір шляхів розвитку.	2	2
16.	Тема: Країни Африки в другій половині ХХ — на початку ХХІ ст.	2	
17.	Тема: Міжнародні відносини періоду «холодної війни».	2	2
18.	Тема: Основні напрями науково-технічної революції та її вплив	2	2

	на життя людей.		
19.	Тема: Становлення постіндустріальної цивілізації.	2	2
20, 21	Тема: Основні тенденції розвитку літератури, образотворчого мистецтва, архітектури, музики, театру, кіно та спорту.	4	2
	Разом	42	22

4. Плани семінарських занять

Семінарське заняття № 1

Тема: Суспільно-політичні рухи міжвоєнного періоду.

1. Лібералізм та консерватизм.
2. Комуністичний рух.
3. Фашизм і нацизм.
4. Національно-визвольний рух.
5. Робітничий і соціалістичний рух.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи та мультимедійну презентацію відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Газін В. П., Копилов С. А. Новітня історія країн Європи та Америки, 1918-1945 : підручник для студентів вищих навчальних закладів. К., 2003.
2. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-1945) : навч. посібник. К., 2001.

3. Мицик Л. М., Кузьменко Ю. В. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007) : навч. посіб. К. : Академвидав, 2008. 544 с.
4. Майлз Р., Браун М. Расизм. М., 2004.

Семінарське заняття № 2.

Тема: Іспанія в 1918-1939 рр.

1. Ситуація в країні після першої світової війни.
2. Диктатура Прімо де Рівери.
3. Революція в Іспанії 1931 р.
4. Громадянська війна 1936–1939 рр.: причини, хід та наслідки.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи та мультимедійну презентацію відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Газін В. П., Копилов С. А. Новітня історія країн Європи та Америки, 1918-1945 : підручник для студентів вищих навчальних закладів. К., 2003.
2. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-1945) : навч. посібник. К., 2001.
3. Мицик Л. М., Кузьменко Ю. В. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007) : навч. посіб. К. : Академвидав, 2008. 544 с.

Семінарське заняття № 3

Тема: Міжнародні договори 1921–1929 рр. Версальська система.

1. Вашингтонська конференція (листопад 1921 р. — лютий 1922 р.).

2. Сильні й слабкі сторони Версальської системи.
3. Проблема репарацій.
4. Охарактеризуйте значення планів Дауеса та Юнга для Європи й США.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати презентацію відповідно до плану семінарського заняття, а також обов'язковим є ведення кожним студентом термінологічного словника з історії Новітнього часу.

Рекомендована література

1. Марущак М. Й. Історія дипломатії ХХ століття. Львів, 2003.
2. Газін В. П., Копилов С. А. Новітня історія країн Європи та Америки, 1918-1945 : підручник для студентів вищих навчальних закладів. К., 2003.
3. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-1945) : навч. посібник. К., 2001.
4. Мицик Л. М., Кузьменко Ю. В. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007) : навч. посіб. К. : Академвидав, 2008. 544 с.
5. Тойнбі А. Дослідження історії: В 2-х т. К., 1995.

Семінарське заняття №4.

Тема: Виклики міжвоєнного часу.

1. Європа між економічною стабільністю та світовою кризою. Запровадження державного регулювання соціально-економічних процесів.
2. Європа перед вибором між демократією та авторитаризмом. Радикалізація політичного життя.
3. Характерні ознаки тоталітарних режимів.

4. Ідеологічне осмислення нових реалій суспільного життя: соціал-реформізм, неолібералізм, інтегральний націоналізм.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати презентацію відповідно до плану семінарського заняття, а також обов'язковим є ведення кожним студентом термінологічного словника з історії Новітнього часу.

Рекомендована література

1. Марущак М. Й. Історія дипломатії ХХ століття. Львів, 2003.
2. Газін В. П., Копилов С. А. Новітня історія країн Європи та Америки, 1918-1945 : підручник для студентів вищих навчальних закладів. К., 2003.
3. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-1945) : навч. посібник. К., 2001.
4. Мицик Л. М., Кузьменко Ю. В. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007) : навч. посіб. К. : Академвидав, 2008. 544 с.
5. Тойнбі А. Дослідження історії: В 2-х т. К., 1995.

Семінарське заняття № 5

Тема: Польща й Чехословаччина в міжвоєнний період.

1. Відновлення державної незалежності Польщі.
2. Польсько-радянська війна 1920 р.
3. Польща в період «санації» (1926–1939).
4. Чехословацька республіка в міжвоєнний період.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати презентацію відповідно до плану

семінарського заняття, а також обов'язковим є ведення кожним студентом термінологічного словника з історії Новітнього часу.

Рекомендована література

1. Газін В. П., Копилов С. А. Новітня історія країн Європи та Америки, 1918-1945 : підручник для студентів вищих навчальних закладів. К., 2003.
2. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-1945) : навч. посібник. К., 2001.
3. Марущак М. Й. Історія дипломатії ХХ століття. Львів, 2003.
4. Мицик Л. М., Кузьменко Ю. В. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007) : навч. посіб. К. : Академвидав, 2008. 544 с.

Семінарське заняття №6, 7

Тема: Тропічна та Південна Африка в міжвоєнний період.

1. Переділ африканських територій після першої світової війни на користь Англії та Франції. Політична мапа Африки в 20-30-ті рр.
2. Особливості суспільного ладу африканських народів.
3. Ріст національної свідомості народів Африки. Розповсюдження ідей панафриканізму.
4. Особливості визвольної боротьби народів Британської Східної Африки, Французької Західної Африки.
5. Афро-християнські рухи. «Чорне богослів'я».
6. ПАС після 1-ї світової війни. Представлення Південно-Африканського Союзу мандату на управління Південно-Західної Африкою. Вибори 1924р.

7. Закони уряду Герцога. Вестмінстерський статут 1931 р. Політика національної дискримінації.
8. Акти 1936 р. Загострення міжімперіалістичних протиріч в Африці в середині 30-х рр.
9. Захват Італією Ефіопії 1935р.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати презентацію відповідно до плану семінарського заняття, а також обов'язковим є ведення кожним студентом термінологічного словника з історії Новітнього часу.

Рекомендована література

1. Головченко В. І., Рубель В. А. Нова історія країн Азії та Африки: колоніальний Схід (кінець ХІХ – друга третина ХХ ст) : навч. посіб.-К. : Либідь, 2010.
2. Документальні матеріали зі всесвітньої історії: Практикум для студентів. Ніжин, 2000. С.69–75.
3. Кириченко В. П. Нова історія країн Азії, Африки та Латинської Америки. К. : Либідь, 2002.
4. Козицький А. Новітня історія країн Азії та Африки (1918-1999рр.) : курс лекцій. Львів, 2000.
5. Поп Ю. І. Нова історія країн Азії та Африки (ХVІ–поч. ХХ ст) : підручник. К. : ВЦ «Академія», 2012
6. Сергійчук І. М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – кінець ХХ століття). Суми : Університетська книга, 2003.

Семінарське заняття № 8

Тема: Угорщина, Румунія, Болгарія та Югославія в міжвоєнний період.

1. Угорщина в 1918–1939 рр. Режим Міклоша Горті.
2. Румунія в 1918–1940 рр. Режим Йона Антонеску.
3. Болгарія між Першою та Другою світовими війнами.
4. Югославія в міжвоєнний період.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати презентацію відповідно до плану семінарського заняття, а також обов'язковим є ведення кожним студентом термінологічного словника з історії Новітнього часу.

Рекомендована література

1. Газін В. П., Копилов С. А. Новітня історія країн Європи та Америки, 1918-1945 : підручник для студентів вищих навчальних закладів. К., 2003.
2. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-1945) : навч. посібник. К., 2001.
3. Мицик Л. М., Кузьменко Ю. В. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007) : навч. посіб. К. : Академвидав, 2008. 544 с.
4. Марущак М. Й. Історія дипломатії ХХ століття. Львів, 2003.

Семінарське заняття № 9, 10

Тема: Друга світова війна (1939–1945рр.).

1. Початок і розгортання Другої світової війни.
2. Події 1941–1942 рр.
3. Корінний перелом у Другій світовій війні.
4. Завершальний етап Другої світової війни. Розгром держав «Осі».
5. Завершення й наслідки Другої світової війни.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати презентацію відповідно до плану семінарського заняття, а також обов'язковим є ведення кожним студентом термінологічного словника з історії Новітнього часу.

Рекомендована література

1. Газін В. П., Копилов С. А. Новітня історія країн Європи та Америки, 1918-1945 : підручник для студентів вищих навчальних закладів. К., 2003.
2. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-1945) : навч. посібник. К., 2001.
3. Мицик Л. М., Кузьменко Ю. В. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007) : навч. посіб. К. : Академвидав, 2008. 544 с.
4. Марущак М. Й. Історія дипломатії ХХ століття. Львів, 2003.

Семінарське заняття № 11

Тема: Процеси демократизації в повоєнному світі.

1. Зміцнення демократії на Заході після Другої світової війни: розширення прав людини.
2. Падіння авторитарних режимів у Південно-Західній Європі в 1970-х роках.
3. Утвердження принципів громадянського суспільства.
4. Тенденції післявоєнного розвитку партійних систем.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати презентацію відповідно до плану семінарського заняття, а також обов'язковим є ведення кожним студентом термінологічного словника з історії Новітнього часу.

Рекомендована література

1. Газін В. П., Копилов С. А. Новітня історія країн Європи та Америки, 1918-1945 : підручник для студентів вищих навчальних закладів. К., 2003.
2. Мицик Л. М., Кузьменко Ю. В. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007) : навч. посіб. К. : Академвидав, 2008. 544 с.
3. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-1945) : навч. посібник. К., 2001.

Семінарське заняття № 12.

Тема: Становлення постіндустріального (інформаційного) суспільства.

1. Концепція постіндустріального (інформаційного) суспільства.
2. Перехід від виробництва товарів до надання послуг.
3. НТР і зростання ролі фахівців.
4. Транснаціональні корпорації.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Газін В. П., Копилов С. А. Новітня історія країн Європи та Америки, 1918-1945 : підручник для студентів вищих навчальних закладів. К., 2003.
2. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-1945) : навч. посібник. К., 2001.
3. Мицик Л. М., Кузьменко Ю. В. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007) : навч. посіб. К. : Академвидав, 2008. 544 с.
4. Марущак М. Й. Історія дипломатії ХХ століття. Львів, 2003.

Семінарське заняття № 13

Тема: Інтеграційні процеси.

1. Об'єднання Німеччини.
2. Від Європейського Економічного Співтовариства (ЄЕС) до Європейського Союзу (ЄС).
3. Проблема брексіту.
4. Утвердження США як провідної держави «вільного світу».
5. Роль США та ЄС у сучасних міжнародних відносинах.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Газін В. П., Копилов С. А. Новітня історія країн Європи та Америки, 1918-1945 : підручник для студентів вищих навчальних закладів. К., 2003.
2. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-1945) : навч. посібник. К., 2001.

3. Мицик Л. М., Кузьменко Ю. В. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007) : навч. посіб. К. : Академвидав, 2008. 544 с.
4. Марущак М. Й. Історія дипломатії ХХ століття. Львів, 2003.

Семінарське заняття № 14.

Тема: Корея у новітній час.

1. Звільнення Кореї від японських загарбників радянськими та американськими військами. Поділ країни на окупаційні зони по 38-й паралелі. "Корейське питання" у міжнародних відносинах.
2. Проголошення Корейської Народно-Демократичної республіки (КНДР) і Республіки Корея (РК). Корейська війна 1950-1953 р. та її вплив на наступний розвиток КНДР і РК.
3. Особливості економічної й політичної трансформації Півночі й Півдня країни.
4. Відмінності шляхів розвитку Північної та Південної Кореї.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати презентацію відповідно до плану семінарського заняття, а також обов'язковим є ведення кожним студентом термінологічного словника з історії Новітнього часу.

Рекомендована література

1. Головченко В. І., Рубель В. А. Нова історія країн Азії та Африки: колоніальний Схід (кінець ХІХ – друга третина ХХ ст) : навч.посіб.-К. : Либідь, 2010.
2. Кириченко В. П. Нова історія країн Азії, Африки та Латинської Америки. К. : Либідь, 2002.

3. Козицький А. Новітня історія країн Азії та Африки (1918-1999рр.) : курс лекцій. Львів, 2000.
4. Сергійчук І. М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – кінець XX століття). Суми : Університетська книга, 2003.

Семінарське заняття № 15.

Тема: Держави Азії: вибір шляхів розвитку

1. Японія.
2. Китай.
3. Індія.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати презентацію відповідно до плану семінарського заняття, а також обов'язковим є ведення кожним студентом термінологічного словника з історії Новітнього часу.

Рекомендована література

1. Головченко В. І., Рубель В. А. Нова історія країн Азії та Африки: колоніальний Схід (кінець XIX – друга третина XX ст) : навч. посіб.-К. : Либідь, 2010.
2. Козицький А. Новітня історія країн Азії та Африки (1918-1999рр.) : курс лекцій. Львів, 2000.
3. Рубель В. А. Японська цивілізація: традиційне суспільство і державність. К., 1997.
4. Сергійчук І. М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – кінець XX століття). Суми : Університетська книга, 2003.

Семінарське заняття № 16.

Тема: Країни Африки в другій половині XX — на початку XXI ст.

1. Деколонізація Африки.
2. Крах апартеїду на півдні Африки.
3. Країни регіону на межі ХХ–ХХІ ст.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати презентацію відповідно до плану семінарського заняття, а також обов'язковим є ведення кожним студентом термінологічного словника з історії Новітнього часу.

Рекомендована література

1. Козицький А. Новітня історія країн Азії та Африки (1918-1999рр.) : курс лекцій. Львів, 2000.
2. Сергійчук І. М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – кінець ХХ століття). Суми : Університетська книга, 2003.
3. Тойнбі А. Дослідження історії / в 2-х т. К., 1995.

Семінарське заняття № 17

Тема: Міжнародні відносини періоду «холодної війни».

1. Динаміка «холодної війни». Протистояння НАТО й ОВД.
2. Прояви міжнародної напруженості.
3. Період розрядки в міжнародній політиці. Гельсінська конференція 1975 р.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Газін В. П., Копилов С. А. Новітня історія країн Європи та Америки, 1918-1945 : підручник для студентів вищих навчальних закладів. К., 2003.
2. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-1945) : навч. посібник. К., 2001.
3. Марущак М. Й. Історія дипломатії ХХ століття. Львів, 2003.
4. Мицик Л. М., Кузьменко Ю. В. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007) : навч. посіб. К. : Академвидав, 2008. 544 с.

Семінарське заняття № 18

Тема: Основні напрями науково-технічної революції та її вплив на життя людей.

1. Наукові відкриття. Виникнення нових галузей науки. Високі технології.
2. Інтеграція науки та виробництва.
3. Перспективні напрями НТР у ХХІ ст.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Газін В. П., Копилов С. А. Новітня історія країн Європи та Америки, 1918-1945 : підручник для студентів вищих навчальних закладів. К., 2003.
2. Мицик Л. М., Кузьменко Ю. В. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007) : навч. посіб. К. : Академвидав, 2008. 544 с.

3. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-1945) : навч. посібник. К., 2001.
4. Марущак М. Й. Історія дипломатії ХХ століття. Львів, 2003.

Семінарське заняття № 19

Тема: Становлення постіндустріальної цивілізації.

1. Зміна змісту й характеру праці, соціальної структури суспільства.
2. Якісні зміни в житті людей.
3. Розвиток систем соціального забезпечення.
4. Становлення постіндустріального (інформаційного) суспільства. Культура віртуальної реальності.
5. Освітні системи. Університети як автономні осередки науки й освіти.
суспільно-політичного життя.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Газін В. П., Копилов С. А. Новітня історія країн Європи та Америки, 1918-1945 : підручник для студентів вищих навчальних закладів. К., 2003.
2. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-1945) : навч. посібник. К., 2001.
3. Мицик Л. М., Кузьменко Ю. В. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007) : навч. посіб. К. : Академвидав, 2008. 544 с.

Семінарське заняття № 20, 21.

Тема: Основні тенденції розвитку літератури, образотворчого мистецтва, архітектури, музики, театру, кіно та спорту.

1. Неореалізм.
2. Модернізм і постмодернізм.
3. Соціалістичний реалізм.
4. Абстракціонізм.
5. Функціоналізм. Хай-тек.
6. Кінематограф. Масова культура. Музика.
7. Спорт.
8. Мода в другій половині ХХ — на початку ХХІ ст.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Газін В. П., Копилов С.А. Новітня історія країн Європи та Америки, 1918-1945 : підручник для студентів вищих навчальних закладів. К., 2003.
2. Мицик Л. М., Кузьменко Ю.В. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007) : навч. посіб. К. : Академвидав, 2008. 544 с.
3. Іваницька О.П. Новітня історія країн Європи та Америки (1945-2002) : навч. Посібник. К., 2003.
4. Марущак М. Й. Історія дипломатії ХХ століття. Львів, 2003.

5.Завдання для самостійної роботи

№	Назва теми
1	Версальсько-Вашингтонська система
2	Тоталітаризм в міжвоєнній Європі.
3	Німеччина в 1918-1939 рр.
4	Італія в 1918-1939 рр.
5	Іспанія в 1918-1939 рр.
6	Велика Британія 1918-1939 рр.
7	США в міжвоєнний період.
8	Австрія в міжвоєнний період
9	Друга світова війна
10	«Новий порядок» у Європі та Рух Опору.
11	Дипломатія в період Другої світової війни та післявоєнне врегулювання.
12	«Холодна війна».
13	Науково-технічний прогрес та постіндустріальне суспільство.

14	Наука і культура другої половини ХХ – початку ХХІ ст.
15	США та Канада в другій половині ХХ ст.
16	Великобританія в другій половині ХХ ст..
17	Франція в другій половині ХХ ст.
18	Італія в другій половині ХХ ст.
19	Іспанія та Португалія в другій половині ХХ ст.
20	Німеччина в другій половині ХХ ст.
21	Країни Північної Європи в другій половині ХХ ст.
22	Світ на початку ХХІ ст.: тенденції та перспективи суспільного розвитку. Глобальні проблеми людства.
23	Мустафа Кемаль Ататюрк: політичний портрет.
24	Туреччина після Мустафи Кемала Ататюрка
25	Іран у боротьбу за незалежність
26	Революція в Ірані 1978–1979 рр.
27	Аятолла Хомейні: політичний портрет.
28	Арабські держави Аравії в ХХ ст.

29	Суспільно-політичні процеси в Афганістані в ХХ ст.
30	Країни Азії та Африки в Другій світовій війні.
31	Японія після Другої світової війни
32	КНР.
33	Індія в 1947 р. – на початку ХХІ ст.
34	Особливості суспільно-політичного життя Пакистану.
35	Республіка Корея.
36	КНДР.
37	Країни Східного Індокитаю в другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.
38	Тайвань, Гонконг і Сінгапур у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.
39	Близький Схід у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.

40	Декolonізація Африки.
41	Держави Африки наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.
42	Постколоніальний Схід: держава та економіка
43	Соціалізм і націоналізм на Сході.

6. Оформлення звіту про самостійну роботу

Підсумком самостійної роботи вивчення дисципліни є складання письмового звіту за темами, вказаними в таблиці.

Захист звіту про самостійну роботу відбувається у терміни, обумовлені студентом і викладачем.

7. Питання до підсумкового контролю

1. Версальсько-Вашингтонська система: створення, зміст, історичні наслідки.
2. Суспільно-політичні рухи між двома світовими війнами: типологія, загальна характеристика історична роль.
3. Листопадова революція в Німеччині: причини, характер, історичне значення.
4. Велика Британія в 20-х роках. Феномен британського лейборизму. Загальний страйк 1926 р.
5. США в 20-ті роки: особливості економічного і суспільно-політичного розвитку. «Твердий індивідуалізм».

6. «Велика депресія» і «новий курс» Ф.Рузвельта в США.
7. Особливості соціально-економічного і політичного розвитку Франції 1918-1920 рр.
8. Народний фронт у Франції: Передумови виникнення, політична програма, історична практика.
9. Народний фронт і громадянська війна в Іспанії.
10. Світова економічна криза 1929-1933 рр.: механізм виникнення, ознаки, наслідки. Альтернативні шляхи виходу країн Європи і Америки з кризи.
11. Німеччина в роки нацистської диктатури.
12. Італія під владою фашистів.
13. Друга світова війна: причини, характер, періодизація.
14. Початковий період Другої світової війни (вересень 1939 - літо 1942 р.).
15. Докорінний перелом Другої світової війни (літо 1942 - літо 1943 р.).
16. Завершальний період Другої світової війни (січень 1944 – вересень 1945 р.).
17. Підсумки і наслідки Другої світової війни.
18. Антигітлерівська коаліція: історія виникнення та особливості функціонування.
19. Основні етапи і особливості соціально-економічного та політичного розвитку країн Західної Європи і США у другій половині ХХ ст.
20. Сучасні наукові уявлення про капіталізм. Постіндустріальне суспільство.
21. НТР: сутність, основні напрями та етапи розвитку, економічні та соціальні напрями.
22. Інтеграційний процес в Західній Європі в другій половині ХХ – поч. ХХІ ст.
23. «Холодна війна»: сучасний стан вивчення проблеми.

24. Закінчення «холодної війни» і краї біполярної системи.
25. Основні тенденції в міжнародній політиці 90-х років ХХ ст. Сучасна система міжнародних відносин.
26. Загальні тенденції розвитку світової культури у другій половині ХХ ст. «Масова культура».
27. США у 1945-1950-ті рр.
28. «Ера демократів» в США (60-ті роки).
29. США в 1970-90-х рр. ХХ ст. Сучасні США.
30. Лейбористський уряд у Великій Британії (1945-1951 рр.).
31. Велика Британія у 50-70-х рр. ХХ ст.
32. Внутрішня та зовнішня політика урядів М.Тетчер та Дж. Мейджора.
33. А.Блер та його політика. Сучасна Велика Британія.
34. Тимчасовий режим Четверта республіка у Франції.
35. Франція у період П'ятої республіки. Внутрішня і зовнішня політика Ш. де Голля.
36. Франція в 70-80-х рр.. ХХ ст.: особливості політичних підходів президентів Жискар д'Естена та Ф.Міттерана.
37. Франція у 90- рр. ХХ ст. Ж.Ширак.
38. «Ера Аденауера» у ФРН (1949-1963 рр.)
39. ФРН в 70-х – на початку 80-х років ХХ ст.
40. Правління Г.Коля в ФРН. «Осінь революція» в НДР і об'єднання Німеччини.
41. Італія в 1948-1963 рр.: «економічне диво», кінець необмеженого панування ХДП в урядах.
42. Лівоцентризм в Італії. Політика «національної солідарності» та її наслідки.
43. Італія в 1980-90-х рр. ХХ ст.
44. Етапи та особливості розвитку країн Східної Європи у другій половині ХХ ст.

45. Соціально-економічна і політична криза в країнах Східної Європи в 70-80-х рр. ХХ ст. Крах комуністичних режимів.
46. Посткомуністичне суспільство в країнах Східної Європи.
47. Події 1956 р. в Угорщині, їх сучасна оцінка.
48. Іспанія в другій половині ХХ ст. особливості переходу від авторитаризму до демократії.
49. Португалія в другій половині ХХ ст.
50. Греція в другій половині ХХ ст.
51. Політичний та економічний розвиток країн Північної Європи в другій половині ХХ ст. «Швецький соціалізм».
52. Канада в другій половині ХХ ст. Квебекська проблема. Українці в Канаді.
53. Світ на початку ХХІ ст. Тенденції і перспективи суспільного розвитку. Глобальні проблеми людства.
54. З'ясуйте предмет, періодизацію та методологію курсу.
55. Проаналізуйте методологічні концепції А. Тойнбі (концепції локальних цивілізацій, Виклик – Відповідь).
56. Проаналізуйте сутність дихотомії Схід – Захід.
57. Проаналізуйте проблему: вестернізація та традиціоналізм як альтернативні моделі розвитку країн Сходу.
58. Розкрийте місце та роль стратегії «закриття» країн у зовнішньополітичній діяльності держав Сходу.
59. Проаналізуйте вплив колоніалізму на традиційну структуру Сходу.
60. Проаналізуйте вплив колоніалізму в арабській Африці: Виклик - Відповідь.
61. Проаналізуйте та дайте оцінку концепції тягара "білої людини".
62. Визначте причини кризи та розпаду імперії Великих Моголів.

63. Проаналізуйте причини, визначте наслідки національного повстання в Індії 1857-1859рр.
64. З'ясуйте сутність трансформації традиційної структури Індії другої половини ХІХ - початку ХХ ст.
65. З'ясуйте сутність політики ненасильства та визначте її суспільно-політичне значення.
66. Охарактеризуйте суспільно-політичні процеси в Китаї середини ХVІІ ст. 14. Проаналізуйте причини, хід та наслідки «опіумних війн».
67. Проаналізуйте селянську війну тайпінів.
68. Проаналізуйте політику «самопосилення» в Китаї.
69. Проаналізуйте постання причини та хід іхетуанів у Китаї.
70. Проаналізуйте причини, хід та наслідки Синхайської революції в Китаї.
71. З'ясуйте місце Османської імперії в міжнародних відносинах другої половини ХVІІІ ст.
72. Розкрийте роль танзімату в процесі вестернізації Туреччини.
73. Турецький досвід реформ ХІХ ст. (танзімат) та держави Північної Африки: проблема вибору.
74. З'ясуйте причини та етапи вестернізації Туреччини (ХІХ - ХХ ст.).
75. Проаналізуйте ліберально-конституційний рух 1860-1880-х рр. у Османській імперії.
76. Проаналізуйте причини, хід та наслідки молодотурецької революції.
77. Проаналізуйте причини та розкрийте хід бабідських повстань.
78. Визначте характер суспільно-політичних процесів у Ірані в 1905-1911 рр.
79. Проаналізуйте сутність ваххабітського руху. З'ясуйте його роль в об'єднанні Аравії.
80. Розкрийте сутність „перетворень Мейдзі”.

81. Розкрийте процес трансформації традиційної структури Японії в останній чверті XIX ст.
82. Охарактеризуйте буржуазно-ліберальний рух у Японії останньої чверті XIX ст.
83. Проаналізуйте тенденції соціально-економічного та політичного розвитку Єгипту за правління Мухамеда Алі.
84. Проаналізуйте колоніальну політику держав Заходу в Північній Африці в Новий час.
85. Проаналізуйте колоніальну політику європейських держав у західній частині Африки в Новий час.
86. Проаналізуйте колоніальну політику держав Заходу в Східній Африці в Новий час.
87. Проаналізуйте колоніальну політику держав Заходу у Південній Африці в Новий час.
88. З'ясуйте сутність політики апартеїду.
89. Держави Латинської Америки в другій половині XX ст.: тенденції суспільно-політичного та економічного розвитку.

8. Рекомендована література

Базова

1. Газін В. П., Копилов С. А. Новітня історія країн Європи та Америки, 1918-1945 : підручник для студентів вищих навчальних закладів. К., 2003.
2. Головченко В. І., Рубель В. А. Нова історія країн Азії та Африки: колоніальний Схід (кінець XIX – друга третина XX ст) : навч. посіб. К. : Либідь, 2010.
3. Документальні матеріали зі всесвітньої історії : практикум для студентів. Ніжин, 2000. С.69–75.
4. Дюрозель Ж. Б. Історія дипломатії від 1919 р. до наших днів: / пер. з франц. К., 1995.
5. Еліас Н. Про німців. К. : Юніверс, 2010. 432 с.
6. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-1945) : навч. посібник. К., 2001.

7. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1945-2002) : навч. посібник. К., 2003.
8. Кириченко В. П. Нова історія країн Азії, Африки та Латинської Америки. К. : Либідь, 2002.
9. Козицький А. Новітня історія країн Азії та Африки (1918-1999 рр.). Курс лекцій. Львів, 2000.
10. Козицький А. М. Новітня історія Азії та Африки. Львів : «Афіша», 2005.
11. Мицик Л. М., Кузьменко Ю. В. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007) : навч. посіб. К. : Академвидав, 2008. 544 с.
12. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації. К., 1996.
13. Поп Ю. І. Нова історія країн Азії та Африки (XVI–поч. XX ст) : підручник. К. : ВЦ «Академія», 2012.
14. Рубель В. А. Нова історія країн Азії та Африки: Постсередньовічний Схід (XVIII - XIXст.) навч. посіб. К. : Либідь, 2007.
15. Рубель В. А. Японська цивілізація: традиційне суспільство і державність. К., 1997.
16. Сергійчук І. М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – кінець XX століття). Суми : Університетська книга, 2003.
17. Стадніченко В. Тайвань: крок у XXI вік. К., 1998.
18. Тойнбі А. Дослідження історії / в 2-х т. К., 1995.
19. Черних І. Д. Історія країн азії періоду нового часу (XVI – 60-і рр. XIX ст.). Одеса : Астропринт, 2007.
20. Шумпетер Й. А. Капіталізм, соціалізм і демократія / пер. з англ. К., 1995.

Допоміжна

1. Белокоп О. Концептуальні зміни неминучі. Новий курс США щодо країн Африки, розташованих на південь від Сахари. *Політика і час*. 1999. №2. С.73–78.
2. Біляцький С. Атрибут західного сімейного життя. *Політика і час*. 2005. №4. С.91–95.
3. Давлетов О. Р. Погляди А. Гітлера на виховання німецької молоді (за матеріалами книги «Моя боротьба») (1925-1931). *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. Наукові записки РДГУ*. Рівне, 2006. Вип.6.
4. Дорошенко А. Терор і тероризм. *Політика і час*. 1997. №8. С.14–22.; №9. С.29–37.
5. Єлисеєв К. Вірний традиціям самооновлення. Рух неприєднання: адаптуючись до нових реалій. *Політика і час*. 1997. №7. С.58–3.
6. Єсаулов С. Зовнішня політика «по-бельгійськи» або сепаратизм як наступна стадія федералізму. *Політика і час*. 2007. №1. С.37–40.
7. Каменський Є. На терезах європейської стабілізації. До питання про розширення НАТО на Схід. *Політика і час*. 1996. №2. С.22–29.
8. Кіш Є. Регіони Європи на початку ХХІ ст. *Політика і час*. 2007. №1. С.33–37.
9. Кривонос Р. Європа ХХІ століття – «континент Венеція»? Спроба футурологічного аналізу. *Політика і час*. 1998. №1. С.51–58.
10. Кривонос Р. Як об'єдналися німці: уроки для України. *Політика і час*. 2005. №11. С.66–72.
11. Лозовицький О. Феномен «голлізму» в світовій політиці. *Політика і час*. 1996. №10. С.33–39.
12. Маначинський О. Під прапором боротьби за мир. Мюнхен-38 і «оксамитова» окупація

- Чехословаччини. *Політика і час*. 1998. №10. С.76–82.
13. Матвійчук В. Релікт холодної війни. Ядерне протистояння на Корейському півострові. *Політика і час*. 2005. №4. С.63–76.
14. Машкін А. Сором'язлива чарівність мальтузіанства. *Історія в школі*. 2007. №4. С.7–12.
15. Рілл Бєрид. Об'єднана Німеччина і світова політика. *Політика і час*. 1998. №2. С.50–61.
16. Ржешевський О. О. А.Іден у Москві (1941 р.) *Український історичний журнал*. 1999. №1. С.119–132.
17. Свиначчук Є. Куба: шляхом інтеграції. *Політика і час*. 2000. №1-2. С.3–8.
18. Степанов В. Бундесрат і зовнішня політика ФРН. *Політика і час*. 2005. №8. С.50–57.
19. Тарасенко В. Таємниця анонімного життя. Чи готувався замах на Гаррі Трумена? *Політика і час*. 1998. №1. С.66–70.
20. Требі М. Війна без армій і кордонів. Тероризм – відкриття Французької революції. *Політика і час*. 2005. №6. С. 87.; №7. С. 86.
21. Фесенко М. Міраж «золотого століття». Трансформація системи міжнародних відносин і формування нової конфігурації світу. *Політика і час*. 2006. №3.
22. Школова О. Йозеф Геббельс та створення моделі «уніфікованої культури» в часи Третього Рейху. *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. Наукові записки*. РДГУ. Рівне, 2006. Вип.7.
23. Ялі М. Занепад «Вестфалії» або еволюція інститут нації-держави під впливом глобалізації. *Політика і час*. 2007. №6.

24. Ялі М. Після Версаля, Ялти і Потсдама. Або дещо про трансформаці світового порядку. *Політика і час*. 2006. №7-8.

9. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>
2. Національна бібліотека ім. В. І. Вернацького. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6). URL: <http://www.libr.rv.ua/>
4. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44). URL: <http://www.cbc.rv.ua/>
5. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії)
6. Сайт ООН. <http://www.un.org>
7. Сайт Європарламенту. <http://www.europarl.europa.eu>
8. Сайт Ватикану. <http://www.vatican.va>